

ŻYCIORYS NAUKOWY [wersja skrócona]

Imię i nazwisko: Barbara Markowska

Miejsce pracy: Collegium Civitas

Stopień i tytuł naukowy:

- doktor nauk humanistycznych w specjalności filozofia

Stanowisko służbowe i pełnione funkcje:

- adiunkt w Instytucie Socjologii im. Edmunda Wnuk-Lipińskiego

Wykształcenie:

- 2008, doktor nauk humanistycznych w zakresie filozofii, Instytut Filozofii i Socjologii PAN [rozprawa: *Polityczne i etyczne implikacje pojęcia sprawiedliwości w myśli Jacques'a Derridy*, promotor: prof. Paweł Dybel]
- 1996, magister kulturoznawstwa, specjalność: teatrologia, Uniwersytet Łódzki

Uprawiane dyscypliny i specjalności naukowe:

- socjologia teoretyczna, socjologia kultury, socjologia wiedzy, *memory studies*, filozofia polityki

Członkostwo w towarzystwach naukowych:

- Polskie Towarzystwo Socjologiczne
- European Sociological Association
- The Association for Study of Nationalities

UDZIAŁ W PROJEKTACH BADAWCZYCH:

- (2017-2019) ***Historical Cultures in Transition: Negotiating Memory, History and Identity in the Contemporary Central and Eastern Europe***, Narodowe Centrum Nauki, Lider: ISP PAN. Koordynatorka badań jakościowych, badaczka, autorka analiz.
- (2015-2016) ***Śląsk w procesie zmiany: aktywność kobiet w perspektywie zrównoważonego rozwoju***, Fundacja im. H. Boella, Lider: Collegium Civitas, badaczka, współautorka raportu z badań pilotażowych.
- (2013-2014) ***Kultura instytucjonalna w sieci: treści i odbiorcy***, projekt w ramach priorytetu: Obserwatorium Kultury, finansowany przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Lider: Collegium Civitas. Partnerzy: Polskie Badania Internetu, Politechnika Wrocławska. Członkini zespołu badawczego, współautorka raportu.
- (2012) ***Światy społeczne Białowieży: diagnoza kapitału kulturowego***, projekt w ramach programu Edukacja kulturalna i diagnoza kultury, priorytet: Obserwatorium Kultury,

finansowany przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Lider: Collegium Civitas; Kierowniczka projektu, współautorka raportu.

- (2011-2016) ***Dziedzictwo kulturowe po klasztorach skasowanych na ziemiach dawnej Rzeczypospolitej oraz na Śląsku w XVIII i XIX w.: losy, znaczenie, inwentaryzacja***, projekt realizowany w ramach Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki. Lider: Polskie Towarzystwo Historyczne (Uniwersytet Wrocławski, UKSW, UMSC); badaczka.
- (2010-2014) ***Decydujemy razem. Wzmocnienie mechanizmów partycypacyjnych w kreowaniu i wdrażaniu polityk publicznych oraz podejmowaniu decyzji publicznych*** (EFS/POKL). Lider projektu: Ministerstwo Rozwoju Regionalnego; współpraca: ISP, Fundacja Partnerstwo dla Środowiska, CAL, Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej, FISE, Fundacja Fundusz Współpracy; ekspertka Centrum Badań Społeczności i Polityk Lokalnych, redaktorka |"Zoon Politikon".
- (2008-2010) ***Empowering social/civic skills of elderly women in the multicultural villages of the North-Eastern Poland***, projekt finansowany przez Trust for Civil Society in Central&Eastern Europe. Lider projektu: Collegium Civitas; współpraca: Stowarzyszenie Tratwa, Centrum Inicjatyw Edukacyjnych i Kulturalnych w Olsztynie; koordynatorka projektu.
- (2007-2008) ***Monitoring i analiza wypowiedzi rasistowskich, ksenofobicznych, mowy nienawiści***, (pod kierunkiem dr hab. Marka Czyżewskiego) w ramach programu Fundacji Batorego „Przeciwdziałanie nietolerancji”. Lider projektu: Collegium Civitas, współpraca: Uniwersytet Łódzki; badaczka, autorka analiz, redakcja naukowa publikacji końcowej.

Prowadzone zajęcia dydaktyczne:

COLLEGIUM CIVITAS (od 2004)

- Seminarium dyplomowe licencjackie
- Seminarium dyplomowe magisterskie
- *Socjologia Kultury*, wykłady z el. konwersatorium
- *Badania w działaniu*, konwersatorium
- *Myślenie socjologiczne w praktyce*, ćwiczenia
- *Myślenie socjologiczne z elementami warsztatu pisania akademickiego*, warsztaty
- *Propedeutyka Filozofii*, wykłady i ćwiczenia
- *Historia myśli społecznej*, konwersatorium
- *Idee społeczno-polityczne: analiza tekstów*, ćwiczenia
- *Antropologiczne podstawy zjawisk społecznych*, wykład
- *Research Seminar*, seminarium badawcze magisterskie dla studentów z wymiany Erasmusa
- *Kultura jako praxis, czyli wprowadzenie do kultury nowoczesnej*, kurs-e-learningowy w ramach studiów podyplomowych z Dyplomacji kulturalnej

Seminarium dla uczestników Programu Doktorskiego:

- *Paradygmaty nauk społecznych (6 sem.)*
- *Kulturowe i społeczne wymiary nowoczesności (2 sem)*

Seminaria fakultatywne [w ramach ścieżki mistrzowskiej]:

- *Czy jesteśmy cyborgami? Kulturowe i społeczne konteksty posthumanizmu*
- *Między prawem do życia a śmiercią: biopolityka od Foucaulta do Agambena*
- *Mistrzowie podejrzeń: Marks, Nietzsche, Freud;*
- *Teoria krytyczna Szkoły Frankfurckiej*
- *Nowoczesność i kapitalizm. "Teoretycy" nowoczesności: Simmel i Lukacs*
- *Nowoczesność i kapitalizm: aktualność Webera*
- *Kryzys nowoczesności: od Webera do Latoura*

UNIwersytet im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego

(2012- 2016) *Antropologia współczesności*, wykład/ćwiczenia, SUM

Instytut Studiów Zaawansowanych Krytyki Politycznej

(2016-2019) *Filozoficzne znaczenie języka ekonomii* (razem z prof. Andrzejem Lederem), seminarium badawcze

Warszawskie Studium Teologii i Filozofii

(lut-y-kwiecień 2019) cykl wykładów *Narodziny liberalizmu*

UDZIAŁ W CZASOPISMACH SPECJALISTYCZNYCH:

- „Zoon Politikon” (wydawca: Collegium Civitas), zastępca redaktora naczelnego
- „Civitas” (wydawca: ISP PAN), recenzentka
- „Załącznik kulturoznawczy” (Wydawca: UKSW), recenzentka

REFERATY NA KONFERENCJACH NAUKOWYCH:

- **[06.09.2018]** MID-TERM ESA CONFERENCE: Refigurations of Society. Sociological Perspectives on Modernity in Transition, Berlin; **Paper: Simmel and the Economy of Desire. Re-reading the Philosophy of Money in the Age of Late Capitalism**
- **[29.08-01.09.2017]** ESA 13 Conference: (Un) Making Europe: Capitalism, Solidarities, Subjectivities, Athens. **Paper: Capital in the age of Capitalism: Marx-Bourdieu**
- **[04.07.2017]** współorganizacja seminarium naukowego nt. *Filozofii pieniądza* Georga Simmla Europejskie Centrum Solidarności we współpracy z IFiS PAN; **Referat: Simmel/Freud –**
- **ekonomia pragnienia**
- **[01-03. 09. 2016]** ESA RN 20 Qualitative Methods Conference—Qualitative Methods and Research Technologies—in Cracow, Poland, September; **Paper: Symbolic Power and the State**
- **[25.06.2016]** konferencja w ISP PAN, *Gościnność, mury, mosty*. **Referat: Etyka gościnności. Gościnność etyki: Derrida/Levinas**

- **[25-28.08.2015]** ESA 12 Conference: „Differences, Inequalities and Sociological Imagination, Prague, Paper: *Making cultural capital work: How does the culture matter?* [**Chair of panel, Art and Sociology of Culture (RN7)**]
- **[26-27.11.2015]** International Scientific Conference "State and global social changes: historical sociology of domination and resistance in the modern era", na Wydziale Socjologii i Prawa w National Technical University of Ukraine "Kyiv Polytechnic Institute" w Kijowie, keynote speaker: **State as Meta-Capital: Bourdieu's Approach**
- **[24.04.2014]** - The Association for The Study of Nationalities 2014 World Convention, Columbia University, New York; **Paper: *The Patriot Playground: Polish battle of the memory sites***
- **[05.12.2013]** - Sociological Qualitative Data as Testimonies of their Time and Documents of the Discipline, IFIS PAN, Warsaw; **Referat: Archiwum jako instytucja społeczna. Próba typologii**
- **[11-14.09.2013]** - Kanon jako fakt społeczny, XV Ogólnopolski Zjazd Socjologiczny „Co po kryzysie?"; Współorganizatorka grupy roboczej nr 22: **Kapitał kulturowy w społecznościach lokalnych**
- Konferencja organizowana przez redakcję „Civitas"/ Zakład Filozofii polityki ISP PAN „Prawda i naukowe paradygmaty. Miejsce filozofii wśród nauk społecznych i politycznych”, Warszawa (18 czerwiec 2011). **Referat: *Filozofia polityki a nauki społeczne. Próba diagnozy***
- Konferencja „O metodzie w kulturoznawstwie”, Wydział Nauk Humanistycznych, UKSW, Warszawa 10 grudnia 2010. **Referat: *KULTURA JAKO TEKST... O zwrocie językowym i podejściu semiologicznym w badaniach nad kulturą (Barthes-Derrida)***
- Festiwal Filozofii „Deleuze, Derrida, Foucault”. Olsztyn/Kortowo (wrzesień 2010). **Referat: *Ciało Hegla-pismo Derridy***
- Konferencja „Granice słowa obrazu w filozofii Lyotarda i Levinasa”, (15 – 16 maja 2010r.) Warszawa, CSW/UW. **Referat: *Po-witanie u Levinasa i prawo gościnności Derridy. Czy możliwy jest podmiot poza dialektyką heglowską?***
- *In statu nascendi: Phenomenology, Pedagogy, Psychotherapy*. Sixth Central and Eastern European Conference on Phenomenology, (28 October – 1 November 2009) Vilnius. Lecture: ***Aporia and Repetition: an Introduction to the Philosophical (Meta-) Psychotherapy***
- Festiwal Filozofii *Filozofia: ogląd, namysł, krytyka?*, Olsztyn/Kortowo (07-12 wrzesień 2009). **Referat: *Moc prawa i siła bezdomności. Filozofia jako prawo (do) sprawiedliwości***
- Konferencja organizowana przez redakcję „Civitas"/ISP PAN poświęcona biopolityce, Warszawa (25 czerwiec 2009). **Referat: *Kategoria życia w myśli Giorgio Agambena***
- Konferencja „Psychoanaliza, Kultura, Interpretacja” (Wydział Polonistyki UW, 5-6.05.2008). **Referat: *Oddać sprawiedliwość Freudowi. Derrida i kwestia szaleństwa***
- The British Academy Joint Project with The Polish Academy of Sciences, *Poststructuralism. Psychoanalysis. Politics* (University of Essex 2003); Paper: ***Aporia versus Interpretation***

- Seminar: *Identities—Postmodern Ethics—Psychoanalysis*, (Wrocław 2001)
- referat na konferencji *Diversity and Identity: The Status of Queer and Gender Studies in Poland and Central/Eastern Europe*, (Karpacz 2001)
- referat w ramach Polish-British Conference *Philosophy—Psychoanalysis—Literature. Converging Points* (Wrocław 2000)
- udział w pracach grupy roboczej *Speculum*, sponsorowanej przez Fundację Forda
- udział w szkołach letnich: *Europe: One, Two or Many?* (Wierzba 2001), *Transformations or Europeizations* (Wierzba 1999), *The Image of the Other* (Skopje, Macedonia 1999) we współpracy z Open Society Institute – Higher Education Support Program

WYSTĄPIENIA PUBLICZNE I POPULARYZOWANIE NAUKI:

- **[24.05.2018]** - wykład publiczny: *Kresy wspólnoty i metafizyka*, w ramach cyklu: Nowe medytacje Filozoficzne, Fundacja na Rzecz Myślenia im. Barbary Skargi, Pałac Myśliwski, Łazienki
- **[marzec 2018]** – prowadzenie warsztatów nt. tolerancji w szkole podstawowej im. Władysława Bartoszewskiego [w ramach Collegium Dziecięcego]
- **[06.04.2017]** - udział w dyskusji nt. książki *Inne i wspólnota*, Pałac na Wodzie, Łazienki
- **[maj 2016]** - Muzeum Sztuki Nowoczesnej w Łodzi, udział w dyskusji nt. książki Jacques'a Derridy *Widma Marksa*
- **[04-05.12.2015]** - współprowadzenie warsztatów dla animatorów kultury *Jak pisać i czytać kulturę lokalnie?* w Centrum Edukacji i Kultury w Olsztynie,
- **[25.09.2015]** - FESTIWAL NAUKI, warsztaty *Skąd wartości czerpią wartość?*
- **[17.12.2015]** - Muzeum Sztuki Nowoczesnej w Warszawie, udział w dyskusji nt. książki Piotra Graczyka *Przyszłość pewnej przemości. Przyczynek do pytania o historię sztuki*
- **[30.03.2015]** - IV Warsztaty Akademickie dla młodzieży licealnej pt. **Filozofia chińska – źródło fenomenu współczesnego Państwa Środka** (Gdańsk, sala BHP, organizator: Akademia Młodych Dyplomatów)
- **[czerwiec 2014]** - wykład *Kanon i archiwum. O pamięci kulturowej i pisaniu historii* – w ramach Akademii Przedsiębiorczości

- [wrzesień 2013] - Festiwal Nauki, wykład: *Czy można rzeźbić w społeczeństwie? Krytyczny wymiar sztuki publicznej*, 25.09.13; klub młodzieżowy: *Mickiewicz w gabinecie osobliwości, czyli co robimy z kanonem kulturowym?* 26.09.13
- [12.06.2013] - Udział w sesji naukowej organizowanej przez Fundację na rzecz myślenia im. Barbary Skargi. „Myślenie Dziś”, BUW
- [25.05.2010] - Warszawski Oddział Koła Socjologicznego: prezentacja badań *Empowering social/civic skills of elderly women in the multicultural villages of the North-Eastern Poland*
  - [15.09.2009] - Centrum Sztuki Współczesnej, Ośrodek Badań nad Przyszłością Collegium Civitas, Antropocen, Noosfera, Nooawangarda. Sztuka w epoce kapitalizmu kognitywnego i nauk o złożoności, Seminaria towarzyszące wystawie „Niezwykłe Rzadkie Zdarzenie/ Dystrybucja Nooawangardy”. Wykład: *Zadania sztuki w dobie posthumanizmu*
  - [05.09.2009] udział w dyskusji w 5 rocznicę śmierci Jacquesa Derridy, Dom kultury Zamek W Poznaniu, organizator: Krytyka Polityczna
  - [05.10.2008], sesja naukowa „Uniwersalna przestrzeń doświadczenia” w ramach Festiwalu Kultury Ukraińskiej w Muzeum Iwaszkiewicza w Stawisku. Referat: *Świat rzeczy i przestrzeń anarchii w prozie Serhija Żadana*
  - [23.02.2008], Orgia Myśli/Instytut Francuski, luty 2008, udział w dyskusji *Derrida czyli jak się stać najmądrzejszym z ludzi?*

SPIS WAŻNIEJSZYCH PUBLIKACJI:

Książki:

- [razem z X. Bukowska, M. Jewdokimow, P.Winiarski], *Kapitał kulturowy w działaniu. Studium światów społecznych Białowieży, Making The Cultural Capital work. A Study of the Social Worlds of Białowieza*, Warszawa 2013, s. 190.
- [razem z X. Bukowska] (red.) *To oni są wszystkiemu winni... Język wrogości w polskim dyskursie publicznym*, Wydawnictwo TRIO/Collegium Civitas, Warszawa 2013, s. 174.

Raporty:

- [razem z X. Bukowska, K. Iwińska, M. Sałkowska], *Śląsk w procesie zmiany: aktywność kobiet w perspektywie zrównoważonego rozwoju*, Fundacja im. H. Boella, Warszawa 2016
- [razem z X. Bukowska, J. Ciemniecka, M. Piasecki, A. Szpociński, M. Troszyński] *Kultura instytucjonalna w sieci: treści i odbiorcy*, Warszawa 2014
- [razem z X. Bukowska, M. Jewdokimow, P.Winiarski], *Światy społeczne Białowieży – diagnoza kapitału kulturowego*, Collegium Civitas, Warszawa 2012, bps.collegium.edu.pl
- (red. naukowa) „Po co pamiętać razem?” *Praktyki pamięci a kultura obywatelska kobiet w gminie Stare Juchy i powiecie ełckim*, publikacja online (http://www.civitas.edu.pl/trust_raport), Warszawa 2010; autor analiz, redaktor naukowy raportu

Artykuły i rozdziały w monografiach naukowych:

- **Herosi czy ofiary? Kapitał moralny Polaków w narracji Muzeum II wojny światowej w Gdańsku**, „Kultura i społeczeństwo”, 2/2019 (w druku)
- **Epistemologiczne źródła kryzysu demokracji liberalnej - dwa argumenty**, w: „Civitas. Studia z filozofii polityki”, nr 22/2018, s. 51-71.
- **Cultural Capital as Analytical Category: Between Economy and Culture**, „Zoon Politikon. Special Issue 2018”, p. 133-155. DOI:10.4467/2543408XZOP.18.007.10063
- **Śląskie tożsamości jako źródła podmiotowości kobiet**, w: X. Bukowska, K. Iwińska (red.) „Śląsk kobiet: tradycja, aktywność i ekologia”, Collegium Civitas Press, s. 47-68.
- **Homo libidinous and the Economy of Desire. A re-reading of Simmel's The Philosophy of Money after Freud**, w: “Polish Sociological Review”, 4/2018 (204), p. 485-498. DOI:10.26412/psr204.05
- **Nowoczesność i władza archiwum**, w: Z. Bogumił, A. Szpociński (red.) „Stare i nowe tendencje w obszarze pamięci społecznej”, Wydawnictwo Naukowe Scholar, Warszawa 2018, s. 29-51.
- **EITHER CAPITAL OR CLASS...[Jacek Tittenbrun, Neither capital nor class. A critical analysis of Pierre Bourdieu's theoretical framework**, Wilmington: Vernon Press 2017, pp. 365.]. “Przegląd socjologiczny” 3/2017/ DOI: 10.26485/PS/2017/66.4/8
- **O pojęciu kapitału w późnym kapitalizmie**, w: “Przegląd Humanistyczny” nr 3/2017, ss. 49-61/ DOI: 10.5604/01.3001.0010.7388
- **Etyka gościnności/gościnność etyki**, “Civitas. Studia z Filozofii polityki”, nr 19/2016, ss. 13-26.
- **Jacques Derrida**, w: Piotr Nowak (red.) „Historia myśli politycznej. Część druga”, Fundacja Augusta hr. Cieszkowskiego, Warszawa 2016, ss. 1034-1056.
- **Kapitał jako kategoria analityczna: Marks – Bourdieu**, w: „Zoon Politikon” 6/2015, s. 109-125.
- **Sztuka jako pole walki**, w: „Kronos” 3/2015, ss. 203-213.
- [razem z E. Wnuk-Lipińskim], **Uczciwość**, w: Małgorzata Boguni-Borowska (red.) „Fundamenty dobrego społeczeństwa. Wartości”, Wydawnictwo Znak, Kraków 2015, ss.262-272.
- [razem z M. Jewdokimowem] **Miejsce i rola klasztoru bernardynów w pamięci zbiorowej społeczności lokalnej Opatowa. Studium przypadku**, w: „Hereditas Monasteriorum”, vol. 5/2014, ss. 43-62.
- **Socjologia w zwierciadle filozofii**, w: Joanna Kurczewska, Magda Lejzerowicz (red.) „Głosy w sprawie interdyscyplinarności”, Wydawnictwo IFiS PAN, Warszawa 2014, ss. 80-84.

- [razem z M. Jewdokimowem] **„Rozstępy” przyszłości: o trudnych powiązaniach technologii, kultury i natury**, „Studia Ecologiae et Bioethicae”, tom 12, 2014/1, ss.133-152.
- **Zmiana bez postępu, czyli (bez)kres tego, co społeczne: Latour-Tarde**, „Zoon Politikon”, nr 5/2014, ss. 35-44.
- [razem z M. Jewdokimowem] **Miejsce klasztoru w Wąchocku w lokalnej pamięci zbiorowej**, „Hereditas Monasteriorum”, vol. 3/2014, ss. 155-182.
- [z M. Jewdokimowem] **Study of the heritage of dissolved monasteries in local collective memories**, „Hereditas Monasteriorum”, vol. 2/2013, p. 19–34.
- **Jacy „my” i jacy „oni”? Analiza semantyczna nazw i etykiet**, w: Bukowska Xymena, Barbara Markowska (red.) *To oni są wszystkim winni...* Język wrogości w polskim dyskursie publicznym, Wydawnictwo TRIO/Collegium Civitas, Warszawa 2013, ss. 19-53.
- **Filozofia i pępek snu. Próba o Adorno i Benjaminie**, w: „Kronos” 3/2012, ss. 86-97.
- **Oświecenie: cicha rewolucja**, w: „Kronos” 2/2012, ss. 275-287.
- **Kryzys filozofii polityki**, w: „CIVITAS. Studia z filozofii polityki” nr 13/2011, ss.23-42.
- **Po-witanie u Emmanuela Lévinasa i prawo wro-gościnności Jacquesa Derridy: jak możliwy jest podmiot poza dialektyką heglowską?** W: „Sztuka i filozofia”, nr 38-39/2011, ss. 124-141.
- **Autonomia jako forma doświadczenia zmysłowego. „Rewolucja” estetyczna Jacquesa Rancière’a**, w: „Zoon Politikon”, nr 2/2011, ss. 170-182.
- **Zwierzoczkobywatel? O biopolitycznych założeniach praw człowieka i obywatela**, [w:] „Zoon Politikon” Nr 1/2010, (118-134)
- **Przemoc władzy: prawomocność i prawo do sprawiedliwości według Jacques’a Derridy**, [w:] „Meandry legitymizacji. Studia i analizy”, red. Irena Pańków, Instytut Studiów Politycznych PAN, Warszawa 2011, (183-196)
- **Od społecznych techno utopii do posthumanizmu. Wybrane strategie narracyjne nowych technologii komunikacyjnych**, [w:] „Societas/Communitas” nr 1 (9)/2010, (39-55). [Razem z Marcinem Jewdokimowem]
- **Zadania sztuki w dobie posthumanizmu. Refleksje nad Manifestem Nooawangardy**, [w:] „Dystrybucja Nooawangardy. Sztuka w dobie kapitalizmu kognitywnego, posthumanizmu i nauk o złożoności”, red. Łukasz Ronduda, Fundacja MAMMAL, CSW, Warszawa 2010, (87-101)
- **Sprawiedliwość etyczna jako „bliskość pełna dystansu”: Levinas-Derrida**, [w:] „Idea. Studia nad strukturą i rozwojem pojęć filozoficznych”, XXI, Białystok 2009, (107-132)
- **Od pożądania mimetycznego do podmiotu interpasywnego: Girardowska koncepcja emocji zbiorowych w perspektywie psychoanalitycznej**, [w:] „Emocje a kultura i życie społeczne”, red. Piotr Binder, Hanna Palska, Wojciech Pawlik, Wydawnictwo IFiS PAN, Warszawa 2009, (81-95)

- ***"Oddać sprawiedliwość Freudowi": dyskusje wokół Freuda we francuskim poststrukturalizmie***, [w:] „Wokół Freuda i Lacana. Interpretacje psychoanalityczne”, red. naukowa Lena Magnone, Anna Mach, Difin, Warszawa 2009, (19-32)
- ***Sprawiedliwość – między etyką a polityką***, [w:] „O życiu publicznym, kulturze i innych sprawach”, pod. red. Bogdana W. Macha i Edmunda Wnuk-Lipińskiego, Collegium Civitas Press, Warszawa 2007, (53-70)
- ***Spółczesność a media. Dwugłos: Baudrillard-McLuhan***, „Kultura Popularna”, kwartalnik nr1 (7), Warszawa 2004, (53-64)
- ***Czy dekonstrukcja ma płęć? Derrida i pytanie o kobietę***, [w:] „Odmiany Odmieńca. Mniejszościowe orientacje seksualne w perspektywie *gender*.” pod. red. Tomasza Basiuka, Dominiki Ferenc Tomasz Sikory, Wydawnictwo Śląsk, Katowice 2002, (44-62)